

РАДІООНКОЛОГІЯ В РЕГІОНАХ

Донецька область

Головний лікар Донецького ОКОД,
головний радіолог Управління
охорони здоров'я Донецької
облдержадміністрації
Анатолій Олексійович Попадинець

Населення Донецької області становить 4,773 тис. людей.

На початок 2003 р. радіологічна мережа була представлена 8 радіологічними відділеннями в таких закладах:

Донецькому обласному протипухлинному центру — 3 відділення на 40 ліжок кожне;

Міському онкологічному диспансері м. Донецька — 1 відділення на 60 ліжок;

Міському онкологічному диспансері м. Маріуполя — 1 відділення на 50 ліжок, з них 6 «активних»;

Міському онкологічному диспансері м. Краматорська — 1 відділення на 40 ліжок, з них 6 «активних»;

Міському онкологічному диспансері м. Горлівки — 1 відділення на 40 ліжок, з них 8 «активних»;

Міській лікарні № 2 м. Макіївки — 1 відділення на 20 ліжок, з них 4 «активних»;

Донецькому обласному клінічному територіальному міжобласному об'єднанні — лабораторія радіоізотопної діагностики;

Міському онкологічному диспансері м. Єнакієвого — рентгенотерапевтичний кабінет.

Загальна кількість радіологічних ліжок в області — 330, з них 24 «активних».

Радіологічна служба Донецької області має 12 апаратів для дистанційної гамма-терапії, 4 — для внутріпорожнинного опромінювання, 5 апаратів для глибокої рентгенотерапії, 7 — для близькофокусної рентгенотерапії (таблиця).

У радіологічному відділенні Краматорського ОД є також комплект радіоактивних аплікаторів Со-60 для внутріпорожнинної гамма-терапії.

Дозиметричний контроль здійснюють за допомогою приладів таких типів: для проведення клінічної дозиметрії використовують дозиметри 27012 та UNIDOS; для проведення радіаційного контролю — дозиметри ДРГЗ-03, ДКС-04 та СРП-68-01.

Розподіл апаратури по різних радіологічних відділеннях

Радіологічне відділення	Апарат			
	дистанційної гамма-терапії	внутріпорожнинної гамма-терапії	глибокої рентгенотерапії	близькофокусної рентгенотерапії
Донецький обласний протипухлинний центр	4	2	1	1
Міський онкологічний диспансер м. Донецька	2	—	—	—
Міський онкологічний диспансер м. Маріуполя	2	1	1	1
Міський онкологічний диспансер м. Краматорська	2	—	1	1
Міський онкологічний диспансер м. Горлівки	1	1	—	1
Міська лікарня № 2 м. Макіївки	1	—	1	2
Міський онкологічний диспансер м. Єнакієвого	—	—	1	1

Персонал радіологічних відділень Донецької області цілком охоплений індивідуальним дозиметричним контролем (ІДК) з використанням термолюмінесцентних дозиметрів ДТУ-01, який проводить Центральна лабораторія радіаційної гігієни медичного персоналу на базі Інституту медичної радіології ім. С.П. Григор'єва АМН України. Нині на ІДК перебуває 210 осіб. Періодичність ІДК щоквартальна.

У Донецькій області працюють 57 радіологів і променевих терапевтів, з них 12 мають вищу, 9 — першу, 16 — другу лікарські категорії і 20 не атестовані.

У 2002–2003 рр. променеву терапію отримали понад 8800 хворих, їм проведено 244607 процедур, в тому числі: на дистанційних гамма-терапевтичних апаратах 6204/198263, на внутріпорожнинних гамма-терапевтичних апаратах 886/11518, апаратах для глибокої рентгенотерапії 1056/23036, для близькофокусної рентгенотерапії 655/11790.

Запорізька область

Головний лікар Запорізького ОКОД
Анатолій Іванович Горбенко

Радіологічна мережа Запорізької області в лікувальних установах представлена 6 радіологічними відділеннями — ОКОД, міської клінічної лікарні термінової медицини та швидкої допомоги (МКЛТМ і ШД), Мелітопольського міжрайонного онкологічного диспансеру (ММОД), Бердянської клінічної лікарні, а також відділенням радіонуклідної діагностики, променевої діагностики і променевої терапії Запорізької обласної клінічної лікарні та її рентгенологічним відділенням.

В області налічується 110 радіологічних ліжок, з яких 6 — «активні». Радіологічну службу осна-

щено апаратами: 5 — для дистанційної променевої терапії та 4 — для внутріпорожнинної гамма-терапії, 5 — для глибокої і 4 — близькофокусної рентгенотерапії. В радіологічних відділеннях апаратура розподіляється таким чином:

у ОКОД — 2 дистанційні апарати (РОКУС-М, 1988 р. випуску, остання заміна джерела в 1999 р.; «Луч-1», 1972 р. вип., остання заміна джерела в 1992 р.); 1 шланговий (АГАТ-В, 1978 р. вип., остання заміна джерела в 1998 р.); апарат для глибокої (РУМ-17, 1981 р. вип.) та 1 для близькофокусної рентгенотерапії (Рентген-ТА-02, 1995 р. вип.);

у МКЛТМ і ШД — 1 дистанційний апарат (АГАТ-Р, 1981 р. вип., остання заміна джерела в 1989 р.); 1 шланговий (АГАТ-ВУ, 1991 р. вип.); 1 — для глибокої (РУМ-17, 1981 р. вип.) та 1 для близькофокусної терапії (РУМ-21М, 1981 р. вип.);

у ММОД — 1 дистанційний (РОКУС-М, 1987 р. вип., остання заміна джерела в 1999 р.), апарат, 1 — шланговий (АГАТ-В-3, 1987 р. вип., остання заміна джерела в 1995 р.), 1 — для глибокої (РУМ-17, 1968 р. вип.) та 1 для близькофокусної рентгенотерапії (РУТ-60-20-1 РУМ, 1960 р. вип.);

у Бердянській міській лікарні — 1 дистанційний апарат (АГАТ-Р-1, 1992 р. вип., остання заміна джерела в 1997 р.), 1 — шланговий (АГАТ-ВУ-1, 1984 р. вип.); 1 — для глибокої (РУМ-17, 1980 р. вип.) та 1 — для близькофокусної рентгенотерапії (РУМ-17, 1968 р. вип.);

в Обласній клінічній лікарні м. Запоріжжя — 1 апарат для глибокої рентгенотерапії.

В радіологічному відділенні Запорізького ОКОД є також радіоактивні голки й аплікатори (65 одиниць, 1990 р. вип.). В рентгенодіялогічному відділенні ОКЛ проводять дозиметричний контроль приладами таких типів: клінічний дозиметр 27012 (фірми «Robotron», Німеччина), дозиметр ДРГЗ-02, радіометри СРП-88Н і СРП-68-01, дозиметри захисту ДРГ-05 і СТОРА-ТУ.

Персонал Запорізького ОКОД цілком охоплено ІДК з використанням термолюмінесцентних дозиметрів ДТУ-01, який проводить Центральна лабораторія радіаційної гігієни медичного персоналу на базі Інституту медичної радіології ім. С.П. Григор'єва АМН України. На сьогодні на ІДК перебуває 58 осіб. Проводиться такий контроль щоквартально. На всіх співробітників

відділення заведено індивідуальні карти з фіксацією індивідуальних кварталних, річних і накопичених доз за весь період роботи в ООД. Доза опромінення, отримана персоналом за рік, у середньому (за даними індивідуальної дозиметрії) становить на апаратах РОКУС і «Луч» 0,58, на АГАТ-В — 0,65, ІТР — 0,6 мЗв.

В області працюють 36 радіологів і променевих терапевтів: 15 — вищої, 9 — першої, 6 — другої лікарських категорій і 6 не атестованих.

У 2002 р. променеву терапію отримали 1744 хворих, яким проведено 74247 процедур, у тому числі: на дистанційних гамма-терапевтичних апаратах 1119/60786, на шлангових 161/2510, «ручних заряджань» 1/6, на апаратах для глибокої рентгенотерапії 155/4589, близькофокусної рентгенотерапії 396/6362. Проліковано також 25 не онкологічних хворих.

Кількість змін роботи і середнє навантаження на апарат за зміну складає: для РОКУС-М і «Луч-1» — по 3 зміни і 40,4 процедури, для РУМ-17 і ТА-02 — по 2 зміни і 22 процедури.

Диспансерна комісія з обстеження осіб, які працюють у галузі йонізуючих випромінень, діє у відповідності до Наказу МОЗ України № 45 від 31.03.94 р. «Про затвердження положення про порядок проведення медичних оглядів працівників певних категорій» і Наказу МОЗ СРСР № 555 від 29.09.89 р. «Про удосконалення системи медичних оглядів трудящих і водіїв індивідуальних транспортних засобів», а також відомчої інструкції Інституту медичної радіології ім. С.П. Григор'єва АМН України «Організація та проведення диспансерного медобстеження працюючих із джерелами йонізуючих випромінень в Україні» (1999 р.). Протягом 2002 р. проведено профогляд 976 осіб, тобто 98,7 % працюючих. За цей час 2 обстежених тимчасово відсторонено від роботи в сфері йонізуючих випромінень через вагітність, 5 — у зв'язку із такими захворюваннями: початкова катаракта, дифузний і полінодозний зоб, вірусний гепатит, ДЕП III ст., наслідки ішемічного інсульту. Первинно не допущені до роботи в 2002 р. 6 працівників (змішаний зоб, катаракта, вагітність, онкопатологія). Календарний план оглядів персоналу виконується, періодичність оглядів — 1 раз на рік. Серед осіб, що працюють із джерелами йонізуючих випромінень, у Запорізькій області випадків перевищення допустимих доз для персоналу категорії А в 2002 р. не виявлено.

Головний лікар Миколаївського ООД
Петро Володимирович Безносенко

При населенні області 1278,6 тис. мешканців станом на 2003 р. радіологічна служба представлена такими відділеннями й установами: радіологічні відділення № 1 та № 2 Миколаївського ООД; відділення променевої діагностики і терапії з лабораторією радіонуклідної діагностики Миколаївського ООД; кабінет рентгенівської терапії міської лікарні № 3; кабінет променевої терапії Первомайської центральної районної лікарні; рентгенорадіологічне відділення Миколаївської ОКЛ.

В області функціонують 4 апарати гамма-терапії — 2 для дистанційної та 2 шлангових для внутріпорожнинної гамма-терапії, а також 5 апаратів рентгенівської терапії.

При виконанні гамма-терапії використовують вітчизняні гамма-установки РОКУС-М (1980 р.), АГАТ-Р1 (1991 р.), АГАТ-В3 (1986 р.) і АГАТ-ВУ (1991 р.). У 2001 р. замінено радіоактивні джерела на апаратах РОКУС-М і АГАТ-ВУ. Перезарядити джерела для апаратів АГАТ-В3 і АГАТ-Р1 заплановано у 2004 та 2008 рр. відповідно.

Всі апарати гамма-терапії перебувають у робочому стані, на кожний з них існують паспорти. Апарати дистанційної гамма-терапії щороку піддають атестації, яку проводить Одеська територіальна повірково-дозиметрична лабораторія.

Останню було проведено 15.05.2003 р.; сервісне обслуговування їх (щоквартальне) покладено на ТОВ «Ізотоп» (Москва, Росія).

Рентгенотерапевтичні апарати представлені установками РУМ-17 (3 одиниці), РУМ-7 та РТА-02. Тільки 1 з 5 апаратів у неробочому стані. Неприпустимо тривалий термін експлуатації мають РУМ-7 (1962 р. вип.) та РУМ-17 (1979 р. вип.). Сервісне обслуговування й атестацію рентгенотерапевтичних апаратів здійснює (1 раз на 2 роки) ТОВ «Оптомед» (м. Миколаїв).

Для проведення клінічної дозиметрії використовують застарілі моделі дозиметрів — 27012 та VAJ-18. Дозиметричний контроль здійснюють дозиметрами ДРГ-01Т, ДРГ-05М, СРП-68-01. Персонал радіологічного відділення ООД (45 осіб) цілком охоплено ІДК із використанням термомюнісцентних дозиметрів ДТУ-01. Його виконує Центральна лабораторія радіаційної гігієни медичного персоналу на базі Інституту медичної радіології ім. С.П. Григор'єва АМН України.

Штат лікарів радіологічних відділень області повністю укомплектований. Тут працюють 18 лікарів-радіологів. Всі вони проходять своєчасну переатестацію та в більшості мають категорії: 10 — вищу, 3 — першу, 5 — не мають категорії в зв'язку з малим стажем роботи за фахом.

У 2002 р. у відділенні променевої діагностики й терапії Миколаївського ООД використовували препарат радіоактивного стронцію ^{89}Sr -метастрон. Проліковано тільки одного хворого на рак передміхурової залози з множинними метастазами в кісткову систему (два лікувальних курси). Радіоактивний йод ^{131}I -натрій-йодид для лікування захворювань щитоподібної залози у відділенні не використовують через відсутність цільової оплати.

Внутріпорожнинну гамма-терапію на шлангових апаратах виконують у хворих з діагнозами: рак шийки матки, кукса шийки матки, рак тіла матки, піхви та прямої кишки. На 2 шлангових апаратах персонал працює в одну зміну. За 2002 р. проліковано 167 хворих (1039 процедур).

Протягом 2002 р. дистанційна гамма-терапія проведена 1756 хворим (52337 процедур). Серед пацієнтів переважали особи з раком грудної залози (503), легень (212), шийки та тіла матки (273), прямої кишки (132), гортані (105) та лімфопроліферативними захворюваннями (96).

Рентгенотерапію проведено 1304 хворим, серед яких більшість хворіли на рак шкіри (551 особа) та непухлинні захворювання (668).

На базі Миколаївської обласної клінічної лікарні організовано диспансерну комісію, до складу якої входять лікарі всіх спеціальностей, але вони не проходили спеціалізацію з проведенням диспансерного обстеження осіб, які працюють із джерелами йонізуювальних випромінень. У 2002 р. профогляду підлягало 352 особи, з яких 25 віком до 21 року. Оглянуто 350 працівників, 2 жінки перебувають у декретній відпустці. Протягом 2002 р. випадків усунення від роботи в сфері дії йонізуювальних випромінень не було. Оздоровлено 57 осіб із захворюваннями, не пов'язаними із впливом йонізуювальних випромінень. Слід підкреслити, що медичні радіологічні установи Миколаївської області належать до тих в Україні, де з 1994 р. не затверджені результати проведеної атестації робочих місць медичного персоналу, який працює із джерелами йонізуювальних випромінень, що позбавляє працівників радіологічних відділень можливості скористатися своїм законним правом на пільгові пенсії при напруженні пенсійного стажу в шкідливих умовах.

*Матеріали для публікації підготували
А.В. Свинаренко, Г.В. Кулінич, О.М. Сухіна,
Інститут медичної радіології
ім. С.П. Григор'єва АМН України*

Надходження до редакції 15.01.2004.

Прийнято 16.04.2004.

Адреса для листування:
Свинаренко Андрій Вікторович,
ІМР ім. С.П. Григор'єва АМН України, вул. Пушкінська, 82,
Харків, 61024, Україна